

*** Басқару шешімдері. Менеджмент
дәріхана ұйымдарын басқару құралы
ретінде. Меңгеруші және дәріхана
ұйымы. Басқару стилі. Кадрларды
басқару, кадрлық менеджмент**

Орындаған: Спабек А.

Қабылдаған: Адибаева Ғ.Қ.

Факультет: фармация

Курс: 5

- * **Басқару шешімі** — ол тұтынудың объективті даму жүйесімен және оны қанағаттандыратын мүмкіндіктер арасындағы қайшылықтарды саналы түрде және күш - жігермен жеңігі шығу үшін жасалған жоспар.
- * Кездесетін қайшылықтарды әртүрлі уақытта, әртүрлі жолмен шешуге болады.
- * Экономикада басқару шешімдерінің басты объектісі болып өндіріс процесіндегі адамдардың қарым-қатынасы табылады.

* **Басқару шешімі**

* «Басқару шешімі» термині екі негізгі мәнде қолданылады. Бірінші жағдайда ол белгіленген басқару актісін, қабылдаған іс-әрекет жоспарын, қаулы-қатарларды, т.б.; екінші жағдайда- мәселелер мен міндеттер шешімін қабылдаудың және жүзеге асырудың ең қолайлы нұсқасын білдіреді.

* Басқару шешімінің ең маңызды белгісі- өндіріс немесе басқару жүйесінің өзі болып саналады.

*Басқару шешімінің маңызды талабы- соңылылығы. Күрделі өндірістік жағдайда, әсіресе жұмыстың қауырт кезінде, егер барлық факторларды ескеруге көп уақыт кететін болса, онда шешім қабылдауды қысқартып, жұмыстың орындалуына кедергі жасамау керек.

- * Біріншіден, басқарушы шешім — басқару жүйесінде жүретін қызмет түрі. Ол белгілі бір іс-әрекеттерді дайындау, табу, таңдау және қабылдаумен байланысты;
- * Екіншіден, басқарушы шешім — басқару объектісіне басқару органдарының ықпал тигізуіне варианттар ұсынады;
- * Үшіншіден, басқарушы шешім — ол басқару жүйесінде тәжірибе - ұйымдастыру қызметі болып табылады.

*** Басқарушы шешімдер өзара
байланыста 3 аспектіден
тұрады:**

- * басшының жеке басының қасиеті (оның кәсіптік дайындығы, білім деңгейі, жетік білетіндігі және т.б.);
- * шешім қабылдағанда хабарлармен қамтамасыз ету процесі;
- * ұйымдастыру жұмысымен байланысты факторлар. Олар: -шешім қабылдау үшін мамандарды тарту,
- * -шешімдерді орындаушыларға жеткізу тәсілдері мен түрлері; - бақылауды ұйымдастыру мәселесі және т.б.;
- * технологиялық факторлар (техникалық жабдықтарды, ЭВМ — ды қолдану және т.б.).
- *

*** Басқару шешімдерінің сапасына
субъективті факторларда қатаң әсер етеді.
Олар:**

- * Басқару шешімдерін жіктеудің теориялық және практикалық мәні зор. Басқару шешімдерінің табиғаты алуан түрлі. Олардың әр түрлілігін жіктеу, реттеу үшін белгілер бойынша жіктейді.
- * Басқару субъектісі бойынша шешімдерді бөлуге болады:
- * әкімшілік
- * қоғамдық ұйымдар шешімі, т.б.

*Басқару объектісі бойынша шешімдерді жалпы және жекелей, күрделі және қарапайым деп бөледі. Жалпы шешім, әдетте, бүкіл шаруашылықтың мүддесін қозғайды. Жекелей шешімнің жедел сипаты болады, ол көбінесе басқарудың төменгі буынына тән.

*Ықпал ету объектісі бойынша шешімді сыртқы және ішкі деп бөледі. Сыртқы шешім ауыл шаруашылығындағы өндірістің ерекшелігін айқындайды. Ішкі шешім ауыл шаруашылығы кәсіпорынның өзіндегі қызмет саласына жатады.

- * Уақыт өлшеміне қарай шешімді: перспективалық, күнделікті, жедел деп бөледі.
- * Перспективалық шешімнің орындалуына ұзақ уақыт керек(3-5 жыл және одан да көп). Күнделікті шешім көбінесе 1-2 жыл аралығында жүзеге асырылады. Жедел шешім қысқа уақыт ішінде жүзеге асырылады(бірнеше апта, күн, ай).
- * Басқару шешімі ұйымдастырылуына қарай жекелей, алқалы және ұжымдық болып бөлінеді.
- * Жекелей шешім — юұл басшының ұжыммен немесе жекелеген адамдармен келісімсіз, әрі ешбір талқылаусыз жеке өзінің шығарған шешімі. Бұл көбінесе ұсақ-түйек мәселелерді қозғайтын жедел шешімдер. Мұндай шешімнің мазмұны мен сипаты басқарудың орталықтану деңгейіне қарай айқындалады.

Сурет 1. Шешім қабылдау және жүзеге асыру

*ҚР ДСМ номенклатурасына сәйкес дәріхана жүйесіне кіреді:
дәріхана, аудандық орталық дәріхана, қалалық орталық дәріхана,
дәріханалық дүкен, медициналық техника дүкені, оптика дүкені,
дәріханалық киоск, дәріханалық база, медициналық техникалық
база, аналитикалық бақылау лабораториясы.

* Дәріхана мекемелерінің құқықтық ұйымдық түрлері ҚР азаматтық кодексімен анықталады. Осы кодекске сәйкес дәріханалар мемлекеттік, жекеменшік, жауапкершілігі шектелген серіктестік, акционерлік қоғам, жеке меншік кәсіпорын т.б. формалары бар.

*** Дәріхана ұйымы**

*Басқару стилі түсінігінің пайда болуы ХХ ғасырдың 30-шы жылдары АҚШ-та бірнеше тәжірибелер жасап, басшылықтың авторитарлық, демократиялық, анархиялық түрлерін анықтап берген К.Левиннің есімімен байланысты.

*Жапон менеджментінде Т.Конон төрт стильдік (жаңашыл-аналитикалық, жаңашыл-интуитивтік, консервативті-аналитикалық, консервативті-интуитивтік) моделін құрастырған.

***Басқару стилі және
басқару кадрлары**

* Жер бетінде қанша ұлт болса, басқарудың сонша стилі мен типі бар. Солардың ішінде жапондық басқару стилі ерекше көзге түседі. Мысалы, жапон қызметкерлері жаңа күнді бой жазу мен өз фирмаларының жалауына карап тұрып, фирманың әнұранынқосылып айтумен бастайды. Осы кезден бастап олар бір өндірістік компанияға айналып, отбасы мен қауым өз шаңырағына калай караса, бұлар да бағыныштыларына солай камқорлық жасайтын болады.

- * **Басқару құрылымы.** Басқару құрылымы — басқару деңгейлерінің теменнен жоғары қарай рет-ретімен орналасуы.
- * Басқару құрылымын тігінен және көлденеңінен деп екіге бөлуге болады. Аткарушылардың аралығында сатылар көп болса, тігінен, ал аз болса, көлденеңінен болады. Мыңдаған жылдар бойы өмір сүріп келе жатқан басқарудың дәстүрлі құрылымы желілік құрылым деп аталады. Ал басқару құрылымына көптеген қызмет салалары (кадр, конструкторлық, жарнама, жабдықтау, маркетинг бөлімі, бухгалтерия) кірсе, ол желілік-штабтық құрылым болады.

*Басқару құрылымы басқарылатын нысанның жай-күйіне, қозғалысына, тиімділігіне, т.б. қатысты ақпараттарды үздіксіз алып тұрғанда ғана жетіле түседі. Кез келген басқару үшін ақпарат жинап, оны ой елегінен өткізіп, басқаруға қатысты шешім қабылдау үшін қорықпаудан, сөйтіп басқару құрылымының субъектілеріне жіберуден, соңында жаңа ақпарат алудан тұрады.

* Сонымен, басқару әртүрлі деңгейде: аймақты, республиканы, саланы басқарудан кәсіпорын ұжымын, оның бөлімшелерін, жеке адамдарды басқаруға дейін жүзеге асырылады. Сондықтан да басқару құрылымында басшының орны мен рөлі ғана емес, басқару істерімен айналысатын субъектілер де ерекше орын алады.